

مبانی مدیریت و فرهنگ سازی

با نگرشی نوین مبتنی بر

الگوهای رفتاری - مدیریتی

سرلشکر پاسدار شهید مهدی زین الدین

فرمانده لشکر پیاده ۱۷ علی بن ابی طالب ع

تألیف:

سرهنک پاسدار احمد یارمحمدی

دکتر حسن زارعی متین

(مدرس دانشگاه)

(عضو هیأت علمی دانشگاه تهران)

یار محمدی، احمد، ۱۳۴۲ -

مبانی مدیریت و فرهنگ سازی با نگرشی نوین،

مبتهی بر الگوهای رفتاری ... / تألیف

احمد یار محمدی، حسن زارعی متین. - قم: روح ۱۳۸۱.

۲۷۲ ص. Basic Of Managment And Culturing

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیپا.

کتابنامه: ص ۲۷۲.

۱. مدیریت. ۲. زین الدین، مهدی، ۱۳۳۸ - ۱۳۶۳.

۳. رفتار سازمانی. ۴. فرهنگ سازمانی. ۵. سازمان

الف. زارعی متین، حسن، ۱۳۴۳ -

۶۵۸ HD۳۷ / ۲ ف

کتابخانه ملی ایران ۳۷۹۵۲ - ۸۱ م

تقدیم به:

خانواده بزرگوار سرلشکر پاسدار، شهید مهدی زین

الدین، فرمانده دلاور لشکر پیاده ۱۷ علی بن ابی طالب (ع)

همه مدیران نظام مقدس اسلامی و فرماندهان مکتبی

که با رفتار علوی خود، در مسیری سبز حرکت کرده و به

پایان راهی سرخ، می اندیشند.

شناسنامه کتاب:

عنوان: مبانی مدیریت و فرهنگ سازی

(با نگرشی نوین، مبتهی بر الگوهای رفتاری - مدیریتی شهید زین الدین)

تألیف: سرهنگ پاسدار احمد یار محمدی (مدرس دانشگاه)

دکتر حسن زارعی متین (دانشیار و عضو هیأت علمی دانشگاه تهران)

حروفچینی و صفحه آرایی: حسین صمدی

ناشر: نشر روح - قم

شمارگان: ۵۰۰۰ جلد

تاریخ و نوبت چاپ: زمستان ۸۱ / اول

چاپ و صحافی: دانش - قم

قیمت: ۱۳۰۰ تومان

آدرس: قم - خیابان ارم - انتشارات روح - تلفن: ۷۷۴۱۶۳۱

۱۵	پیش‌گفتار.....
----	----------------

بخش اول: (مبانی مدیریت و فرهنگ سازمانی)

فصل اول: مبانی نظری مدیریت

۳۳	مقدمه.....
۳۴	مدیریت:.....
۳۵	علم یا هنر بودن مدیریت:.....
۳۷	وظایف مدیریت.....
۳۹	مهارت‌های مدیران:.....
۴۱	ارزش نسبی مهارت‌ها:.....
۴۲	شایستگی‌های مدیران:.....
۴۴	نظریه‌های سازمان و مدیریت.....
۴۶	مدل ماشینی سازمان.....
۴۶	مدل انسانی سازمان:.....
۴۷	مدل انسانی - ماشینی سازمان:.....
۴۸	نقش ارزش‌ها در نظریه‌های سازمان و مدیریت:.....
۵۰	منابع.....

فصل دوم: نظریه‌های جدید سازمان و مدیریت

۵۳	مقدمه.....
۵۴	نظریه‌های جدید سازمان و مدیریت.....

فصل چهارم: جهان بینی اسلامی و نقش آن در تبیین فرهنگ سازمانی و

الگوهای مدیریتی

مقدمه:	۹۵
جهان بینی و جهان بینی اسلامی:	۹۹
واقعیت انسان در جهان بینی اسلامی:	۱۰۳
تأثیر جهان بینی اسلامی در شئون مختلف مدیریت:	۱۰۷
منابع:	۱۱۴

بخش دوم:

الگوهای رفتاری - مدیریتی شهید زین الدین

مقدمه:	۱۱۹
--------	-----

فصل پنجم: برنامه ریزی

مقدمه:	۱۲۷
برنامه ریزی راهبردی:	۱۲۷
تلاش اطلاعاتی و نوآوری:	۱۳۱
جنبه های نرم افزاری جنگ:	۱۳۶
برنامه ریزی عملیاتی:	۱۴۲
به کارگیری مدیریت زمان:	۱۴۴
مشورت در برنامه ریزی:	۱۴۵
توکل در برنامه ریزی و تصمیم گیری:	۱۵۰
تصمیم گیری:	۱۵۴
منابع:	۱۵۸

فصل ششم: سازماندهی و تقسیم کار

مقدمه:	۱۶۳
--------	-----

عناصر اصلی سیستم باز:	۵۵
-----------------------	----

ویژگی های نظریه سیستم ها در سازمان و مدیریت:	۵۶
--	----

کارایی:	۶۲
---------	----

اثر بخشی:	۶۲
-----------	----

بهره وری:	۶۳
-----------	----

رویکرد اقتضایی در مدیریت:	۶۳
---------------------------	----

رویکرد اقتضایی در بررسی ابعاد سازمان ها:	۶۶
--	----

منابع:	۶۹
--------	----

فصل سوم: فرهنگ سازمانی

مقدمه:	۷۳
--------	----

فرهنگ:	۷۴
--------	----

فرهنگ سازمانی:	۷۵
----------------	----

کارکردهای فرهنگ سازمانی:	۷۸
--------------------------	----

فرهنگ سازمانی و خلاقیت و نوآوری:	۷۸
----------------------------------	----

فرهنگ سازمانی و تعهد:	۷۹
-----------------------	----

فرهنگ سازمانی و رضایت شغلی:	۸۰
-----------------------------	----

فرهنگ سازمانی قوی و ضعیف:	۸۱
---------------------------	----

نقش فرهنگ در عملکرد و اثربخشی سازمان:	۸۳
---------------------------------------	----

الگوهای اساسی تشریح فرهنگ سازمانی (در نظریه ها):	۸۵
--	----

الگوی لیت وین و استرینگر:	۸۶
---------------------------	----

الگوی کرت لوین:	۸۷
-----------------	----

الگوی پیترز و واترمن:	۸۷
-----------------------	----

الگوی گردن، بتزوهالفهیل:	۸۹
--------------------------	----

منابع:	۹۱
--------	----

فصل نهم: روش‌های تغییر فرهنگ سازمانی

۲۳۳	مقدمه
۲۳۵	تعریف فرهنگ سازمانی
۲۳۶	تغییر فرهنگ سازمانی
۲۳۸	در دسترس بودن الگوی فرهنگی جایگزین
۲۳۸	میزان تعهد اعضای سازمان به الگوی موجود
۲۳۹	میزان سیال بودن الگوی مورد نظر
۲۴۰	میزان ارتباط بین فرهنگ حاکم بر جامعه و فرهنگ سازمانی
۲۴۱	روش‌های تغییر و پرورش فرهنگ سازمانی
۲۴۱	آموزش
۲۴۳	تغییر افراد کلیدی
۲۴۴	توسعه نظام مشارکتی
۲۴۵	نظام ارزشیابی عملکرد
۲۴۶	توسعه نظام مدیریت بر مبنای هدف
۲۴۷	تغییر ساختار و سایر نظام‌های سازمانی
۲۴۷	طراحی مشاغل
۲۵۰	فرآیند فرهنگ سازی در سازمان
۲۵۲	شناسایی فرهنگ موجود سازمانی
۲۵۳	شناسایی فرهنگ سازمانی مطلوب
۲۵۴	مقایسه فرهنگ موجود با فرهنگ مطلوب سازمانی
۲۵۵	نتیجه گیری
۲۵۶	منابع

۲۶۱	این فصل را با من بخوان
۲۶۱	از کودکی تا دوران انقلاب
۲۶۳	فرصت‌های طلایی!

۱۶۴	سازماندهی
۱۶۶	توانایی تشخیص کارایی افراد
۱۷۰	تشریح وظایف برای نیروها
۱۷۱	ابتکار ویژه در سازماندهی
۱۷۴	تعریف علمی سلسله مراتب
۱۷۹	منابع

فصل هشتم: رهبری و هدایت

۱۸۳	مقدمه
۱۸۵	هدایت و رهبری
۱۸۷	قدرت مقام و قدرت شخصی
۱۸۸	خود سازی و بازسازی معنوی
۱۹۴	اخلاق اسلامی
۱۹۵	بیان شیوا
۱۹۶	توجه به نیازهای نیروها
۱۹۸	سخت کوشی و ریسک پذیری
۲۰۳	تحقق اهداف با شعارهای الهی و عمل به تکلیف
۲۰۶	انضباط اقتصادی و مالی
۲۱۰	سنگر فرمانده عراقی!
۲۱۲	مراحل شکوفایی
۲۱۵	منابع

فصل هشتم: کنترل و نظارت

۲۲۱	مقدمه
۲۲۲	خود کنترلی
۲۲۴	نظارت و پی گیری
۲۳۰	منابع

دوران طلایی دفاع مقدس	۲۶۵
ازدواج و فلسفه زندگی	۲۶۷
پایان راه	۲۶۸
رسالت مادر	۲۶۹
منابع	۲۷۲

پیش گفتار

سی و یکم شهریورماه سال ۱۳۵۹، ساعت ۱۴:۳۰ تهاجمی وسیع و حساب شده و البته پیش‌بینی شده به نظام مقدس و نوپای اسلامی ایران، آغاز شد.

در ابتدا و براساس محاسبه کارشناسان نظامی دنیا و طراحان استکباری، با این هجوم سراسری، سقوط دولت ایران در همان روزهای اول، قطعی بود! اما در مدت کوتاهی، تمامی آنچه که در پشت درهای بسته و با اطمینان به نتیجه رسیده بودند با مقاومت مردم و رزمندگان اسلام به هم ریخته و نتایج سنگینی برای آنان رقم خورد.

سال‌ها از این حادثه می‌گذرد و هر روز ما در مقابل درس‌های تازه‌ای از این کارنامه تحسین‌آمیز ملت قهرمان ایران، قرار می‌گیریم.

مقام معظم رهبری در دیدار با متولیان فرهنگ و هنر کشور، در چند نوبت - سال‌های ۸۰ و ۷۹ - در زمینه چگونگی پرداختن به حوادث دفاع مقدس و استفاده در زمینه‌های مختلف فرهنگی، هنری، علمی و... این‌گونه فرمودند: ...اگر در جنگی، عزم ملی و خردمندی سرمداران کشور به کمک کشور نیاید، آن سرافکندگی و ذلت و هزیمت معنوی‌ای که بر دوش آن ملت، سنگینی خواهد کرد، شاید از همه خسارت‌ها، بالاتر باشد.

امروز هم که شما این حادثه - قرارداد ننگین ترکمانچای - را در ذهن خودتان یا در کتاب تاریخ، مرور کنید و ببینید بر ملت ایران در آن حادثه تلخ چه گذشت، احساس خجلت می کنید.

آنهایی که می خواستند قطعه ای از خاک ایران را از ایران جدا کنند، هدفشان فقط این نبود که ایران را از آنچه که هست، قدری کوچکتر کنند، هدف این بود که این ملت را برای قرن ها سر جای خود بنشانند، چون جرأت کرده بود در مقابل امپراتوری جهانی بایستد!

این که شما دیدید پشت سر عراق، غرب و شرق به طور یکپارچه قرار گرفتند و حکومت های خلیج فارس به اشاره آمریکا به عراق کمک کردند، هدفشان تصرف خاک و چند شهر نبود که به عراق بدهند، هدف، نابودی ملتی بود که جرأت کرده بود، حفره هایی در دستگاه مقتدر استکبار ایجاد کند، لذا خدا نخواست، خدا نخواست!

اگر این حادثه بزرگ، درست روایت شود، اثرات ماندگار دارد و اگر غلط روایت شود، یا روایت نشود، تأثیر کم، و اگر مغرضانه روایت شود، قضیه برعکس خواهد بود.

این هشت سال دفاع مقدس، شامل هزاران هزار حادثه است!

من می خواهم این را از جامعه فرهنگی و هنری کشور مطالبه کنم که از این هزاران هزار حادثه، لااقل یک فهرست تهیه کنند و دقت نظر هنرمندانه به خرج دهند، بعد این ها را بگذارید در مقابل کارهای انجام شده، ببینید چه قدر از این فهرست ها را ما پُر کرده ایم؟ من اعتقاد این است که اگر این کار - فهرست نویسی - صورت پذیرد، خواهیم فهمید که یک هزارم آنچه درباره جنگ می باید تبیین کرد، هنوز بیان نکرده ایم!

همه جنگ، داخل جبهه ها نیست، بسیاری از مسایل جنگ داخل خانه هاست،* توی راه هاست، داخل دل هاست، توی مجموعه های تصمیم گیری و توی مجامع بین المللی** است.

امروز وقتی راجع به دفاع مقدس و این عظمت مطلق ملت ایران، صحبت می شود - که به راحتی یک هنرمند می تواند در مورد آن، قلم فرسایی کند - بعضی آثار پیدا می شود که نه فقط این عظمت را نمی بیند، بلکه می گردد و یک ضعف را در گوشه ای - یا واقعی یا پنداری - پیدا و مورد تجزیه و تحلیل قرار می دهد.

این پدیده بی نظیر یا کم نظیر، با این همه زیبایی! چه موضوعی برای یک هنرمند، از این جذاب تر؟!

خیلی از ابعاد جنگ، هنوز روشن نشده و سال ها بایستی روی آن کار کرد. (۱)

اگر به تدابیر و رهنمودهای عمیق ایشان در جملات بالا، دقت کنیم، بعضی واژه ها، از بقیه، برجسته ترند:

۱- خردمندی سردمداران کشور که بایستی هوشیار باشند.

۲- اگر عزم ملی صورت نپذیرد - برای ثبت وقایع دفاع مقدس - خسارت زیادی وارد می گردد.

۳- ما حوادث تلخ و ناگوار در طول تاریخ داشته ایم! که حاکی از کم توجهی در گزینه های یک و دو بوده است!

۴- این بار، ملت قهرمان ایران به همراه سردمداران خردمند کشور، در

* به مجموعه کتب نیمه پنهان از انتشارات مؤسسه روایت فتح، مربوط به خاطرات همسران سرداران شهید مراجعه فرمایید.

** به مجموعه مباحث پی گیری مذاکرات صلح ایران و عراق با حضور دبیرکل سازمان ملل در اسناد وزارت خارجه جمهوری اسلامی ایران مراجعه فرمایید.

مقابل امپراتوری جهانی ایستادند و در دستگاه بزرگ آن، حفره ایجاد کردند!

۵- بایستی این حادثه بزرگ - هشت سال دفاع مقدس - درست روایت شود.

۶- مطالبه از جامعه فرهنگی و هنری کشور، که این مطالبه می تواند در حد یک حکم حکومتی باشد!

۷- هنوز یک هزارم از حوادث دفاع مقدس، تبیین نشده است.

۸- حوادث جنگ، فقط مربوط به پشت خاکریزها نیست!

۹- دفاع مقدس، عظمت مطلق ملت ایران!

۱۰- این پدیده بی نظیر با این همه زیبایی! - انسان به یاد جمله معروف عقیله بنی هاشم، حضرت زینب کبری (س)، بعد از حادثه عاشورا در سرزمین کوفه، می افتد که به ابن زیاد ملعون می فرماید: و ما رأیت الا جمیلاً! هرچه در حوادث عاشورا بود، زیبا بود! * - سوژه خوبی برای یک هنرمند می باشد!

۱۱- ابعاد زیادی در جنگ، هنوز روشن نشده و جای کار دارد.

دل های عاشق و با معرفت که قبل از انقلاب شکوهمند اسلامی، همراه با انقلاب و پس از آن، حوادث گوناگون کشور - از جمله حادثه بی نظیر مقاومت رزمندگان اسلام - را مشاهده نموده اند، همچنین نسل دیروز، امروز و فردا را به میهمانی گوشه هایی از زیبایی های دفاع مقدس، فرا می خوانیم.

اگر قرار باشد، از هزاران هزار حادثه، یکی را به قید قرعه، انتخاب کنیم، چه حادثه ای زیباتر و چه واژه ای پرمعنا تر از شهادت و شهامت است؟

می خواهیم در این کتاب که متعلق به حوادث دفاع مقدس می باشد، از نحوه عملکرد و رفتار شهدا، که با رزم عاشقانه خود، مؤلفه های عاقلانه جنگ را رعایت نموده اند، سخن برانیم و شیوه های مدیریت صحیح و زندگی

صالحان را مرور کنیم.

برای پرداختن به شهدا، و بررسی حوادث جنگ از این زاویه، مجدداً به دیدگاه های مقام معظم رهبری مراجعه می کنیم:

... مسأله شهدا، مسأله شخص نیست که بگوییم، می خواهیم اشخاص را تجلیل کنیم، نه، می خواهیم یک جریان را تحلیل کنیم که این جریان عبارتست از این که: کسانی در راه خدا و در راه حق، آن قدر حاضر به اقدامند که حتی وقتی پای جان شان به میان می آید، حرفی ندارند، جان را کف دست می گیرند و وسط میدان می روند! (بعد عاشقانه جنگ)

... شک نکنید در این که الآن، انگیزه هایی از طرف دشمنان این انقلاب وجود دارد که اگر بتوانند، حتی نام شهید و شهادت را حذف می کنند، چه رسد به یاد و خاطراتشان!

... بگذارید شهدا، رنگ ثابت * زندگی مردم بشوند، برای آنها، کار ماندگار بکنید.

- برای جوانانی که جنگ را ندیده اند، فرزندان شهدا و... ریشه های

ذهنی درست کنید. (۲)

و با تأکید به سیره و الگوهای رفتاری فرماندهان و سرداران شهید دفاع مقدس، فرموده اند:

... جزو واجب ترین، قریب ترین و مفیدترین کاری که انسان را به خداوند متعال تقرب بکند این است که ما مفاخر ارزشی اسلام را زنده نگه داریم.

... مفاخر ارزشی در درجه اول شهدا هستند! آن هم نه یک شهید که

* - وزیر محترم مسکن و شهرسازی، جناب آقای عبدالعلی زاده در یکی از مصاحبه های خود در خصوص شهید مهدی باکری می گویند: کمتر اتفاق افتاده که تصمیمی بگیرم و در فضای ذهن من، مهدی - باکری - حضور نداشته باشد!

یک بار گذرش به جبهه افتاده است، نه، مثل مهدی!*

... اینها - سرداران شهید - علمند، اعلام الهدی و منار التقی اینها!*** واقعاً جای دارد تعابیری که ما برای علمای بزرگ به کار می‌بریم، برای آنها - سرداران شهید - به کار ببریم.

... به متن پردازید، در واقع با تعریف یک چهره انقلابی، انقلاب را تعریف کنید... خیلی چیزها درست است، لیکن بایستی استدلالش - بعد عاقلانه - در کنارش باشد... (۳)

در تبیین و عملیاتی کردن تدابیر مقام معظم رهبری و علت پرداختن به سرداران شهید، فرمانده سابق کل سپاه***، می‌گوید:

... ما شاید آن اوایل این قصد را نداشتیم که بیایم جنگ را از زاویه فرماندهان و سرداران شهید، بیان کنیم. ولی یک مدتی که به تبلیغات جنگ نگاه کردیم، دیدیم که این خلاء پُر نشد و همه جا معمولاً همه شهدا را با هم و یک جور مطرح می‌کردند، که چهره واقعی جنگ را نشان نمی‌داد.

البته هنرمندان، شاعران، نویسندگان ما و... یک سری مسایل را خوب نشان دادند، مثلاً عبور از میدان مین، شهادت طلبی و حملات اینها را، اما چه کسی آنها را - رزمندگان - تربیت می‌کرد، چه کسی جنگ را اداره می‌کرد، چه کسی بسیجی‌ها را فرماندهی می‌کرد، به این، زیاد توجهی نمی‌شد.

... آن موقع - وقتی که جنگ را از زاویه شهدا با برگزاری همایش و کنگره یادبود، بررسی کنیم - مردم می‌فهمند که این‌هایی که می‌رفتند، تنها

* - برادر سرلشکر پاسدار شهید مهدی باکری فرمانده دلاور لشکر ۳۱ عاشورا از استان آذربایجان شرقی.

** - پرچم‌های هدایت و ستون‌های تقوی.

*** - برادر سرلشکر پاسدار دکتر رضایی، دبیر فعلی مجمع تشخیص مصلحت نظام.

بعد شهادت طلبی‌شان - بعد عاشقانه جنگ - نبوده، بلکه یک مدیریت و فرماندهی، ابتکار و نوآوری - بعد عاقلانه جنگ - در وجود این‌ها بوده است.

... جامعه ما امروز به الگو احتیاج دارد، مخصوصاً جوانان ما به الگو نیاز دارند. آیا یک جوانی مثل حمید و مهدی* خوب است برای جوانان ما الگو باشند یا مثلاً هنرپیشه‌های خارجی، با آن اوضاع آنچنانی که دارند؟! (۴)

اواخر سال ۱۳۷۲، به پیشنهاد پدر بزرگوار شهید مهدی زین‌الدین** و تصویب فرماندهی محترم کل سپاه، مقرر شد که لشکر پیاده ۱۷ علی بن ابی طالب(ع) در قم به مناسبت دهمین سالگرد شهادت این فرمانده لایق و خستگی‌ناپذیر، همایش باشکوهی برگزار نماید.

مجموعه‌ای از علاقه‌مندان، هنرمندان، نویسندگان و رزمندگان لشکر، در قالب ستاد برگزاری کنگره بزرگداشت سرلشکر پاسدار شهید مهدی زین‌الدین، کار را شروع کردند که نقش محوری برادر سرتیپ پاسدار، غلامرضا جلالی فرمانده محترم سابق لشکر، در این میان، بسیار راهگشا بود.

از کارشناسان فرهنگی و هنرمندانی که تجارب ارزنده‌ای در برگزاری همایش‌ها و مجامع کشوری و بین‌المللی داشتند، برای بررسی جوانب کار، دعوت گردید.

حاصل زحمات شبانه روزی رزمندگان و فرماندهان لشکر، همچنین کارشناسان مختلف فرهنگی و هنری در یک دوره فشرده ۹ ماهه، برگزاری

* - برادر سرتیپ پاسدار شهید حمید باکری جانشین فرماندهی لشکر پیاده مکانیزه ۳۱ عاشورا به همراه برادر شهیدش مهدی، فرمانده لایق لشکر.

** - برادر سرلشکر پاسدار، شهید مهدی زین‌الدین فرمانده لشکر پیاده ۱۷ علی بن ابی طالب(ع).

کنگره بین المللی بزرگداشت سرلشکر پاسدار شهید زین الدین در آبان ماه سال ۱۳۷۳ و در قم* بود که مورد استقبال مسئولین لشکری و کشوری و وابستگان نظامی خارج از کشور قرار گرفته و الگویی برای سراسر کشور گردید.

بعد از برگزاری این همایش باشکوه، در شهرهای تبریز و ارومیه - تیرماه سال ۶۴ - کنگره سرداران و هیجده هزار شهید استان های آذربایجان شرقی و غربی، زنجان و اردبیل در دانشگاه های تبریز و ارومیه، کنگره سرداران و بیست و سه هزار شهید استان اصفهان در هفته دفاع مقدس سال ۱۳۷۵ - دانشگاه اصفهان - و به ترتیب و فاصله حداقل ۶ ماه یا یکسال، کنگره های سرداران شهید استان های تهران، کرمان، خوزستان و... برگزار گردید.

در حال حاضر، تعدادی از کنگره سرداران استان های مختلف کشور در حال برگزاری، و تعدادی آماده برگزاری و تعدادی نیز آماده دومین یا چندین مرحله برگزاری هستند و نیز در گوشه و کنار کشور، یادواره های محلی، اقشار و... توسط مردم و مسئولان سازماندهی و برگزار می شود و عطر شهیدان در هر کوی و برزن پیچیده و هوشیاری ایجاد می کند!***

آنچه که بیشتر از سوی نگارندگان کتاب به علاقه مندان، خصوصاً دانش آموزان، دانشجویان، محققین و اهل قلم، توصیه می شود، مراجعه به منابع بسیار غنی و اطلاعات جمع آوری شده مربوط به شهدا - بالخصوص سرداران شهید - در دبیرخانه و آرشیو این همایش و دیگر اسناد دبیرخانه کنگره سرداران و هزاران شهید سراسر کشور می باشد.

*** این کنگره در تاریخ های ۲۸ - ۲۶ آبانماه سال ۱۳۷۳ در تالار شیخ مفید دانشگاه قم برگزار گردید.

*** در یک جلسه هماهنگی برای شهدا، مدیر کل یک سازمان فرهنگی می گوید: ما از شهدا ممنون هستیم که هر از چندگاهی سری به ما مردگان می زنند و ما را زنده می کنند!

جاذبه شهدا، حتی آنهایی که در حال و هوای شهدا زندگی نکرده اند یا سن آنان اجازه نداده یا شرایط زندگی آنان با حقایق زندگی شهدا مانوس نبوده، بسیار شنیدنی و خواندنی است.

توجه کنید:

... برادر بزرگترم، دانشجوی رشته دامپزشکی و الهه افکارش، خوانندگان زن غربی!

از دانشگاه که به خانه می آید، صدای بلند و تند موسیقی اش تا چهل همسایه می رود!

... بگویم که چگونه با مهر شهیدان، عشق برایم معنا شد!

... ماجرای عشق من از چشم های شهید زین الدین آغاز شد! لحظه

زیبایی بود که از وصف آن، عاجزم! در چشمانش خیره شدم، گویی آرام

سخن می گفت! با صلابت بود و رئوف و به نقطه ای در انتها می نگریست!

نمی توانستم، رد نگاهش را بیابم! به خدا قسم! چشمان او، دلم را ربود!

دیوانه شدم، برای لحظه ای در قلبم، حرارتی زیبا را حس کردم!

گاه می نشستم و گاه می ایستادم!

اطرافیانم حیران شدند!

نمی دانم چه شد که آنقدر اشک ریختم که مقنعه ام کاملاً خیس شد! قلبم

شکست و احساس کردم که گمشده ام را پیدا کردم!

تصمیم به خودسازی گرفتم، با شهدا!

در اسرع وقت، مجموعه ای از آثار شهدا تدوین نمودم و در سرآغاز آن

مجموعه، بعد از نام پروردگار، عکس شهید زین الدین را برای مرهم دلم،

چسباندم!

... به جمع آوری مطالب شهدا، اعم از خاطرات، مطالب ادبی، شعر و...

مشغولم و آرشیو بزرگی در دست دارم!

... به حمدالله، من راه خود را به طور معجزه آسایی یافتم!

... با دیدن شهیدان، طلسم دنیا را در چشمان خود شکستم!

- تنها کاری که خود کرده‌ام، این بود که خواستم!

- آنقدر در این مسیر، پیش رفته‌ام تا به معرفت‌هایی در حد ظرفیت

باطنی خود، دست یافته‌ام که تا به حال به احدی نگفته‌ام و نخواهم گفت!

... تنها این را بگویم که همنشین، اثر خود را عجیب می‌گذارد!

... از وقتی که لحظاتم را با شهدا سپری کرده‌ام، خیلی‌ها از نگاه‌هایم

گفته‌اند که: دردی در آن، پنهان است!؛ چهره تو، مظلومیت خاصی دارد! و... اما

من همیشه انکار کرده‌ام!

... می‌خواهم بگویم که هرچه هست در شهداست! زیبایی، نیکی، خوبی،

پاکی و...!

... از آن هنگام که لحظاتم را با شهدا سپری می‌کنم، تا به حال گویی که

عمری را در کنار آنها زیسته‌ام! و آنها را دیده‌ام!

... در حالی که من حتی یک شهید را هم ندیده‌ام و در هوایی که او زیسته

است، تنفس نکرده‌ام!

... من با آنها، خدا را زیباتر و واقعی‌تر از همیشه یافتم! ای کاش!

می‌توانستم به گونه‌ای برای جوانان امروز، به بیان این حالات زیبا، بپردازم،

اما حیف که نمی‌توانم!

... این دردنامه به پایان رسید، اما حکایت همچنان باقی است! (۵)

(پرستو مغلول)^{۳۳}

۳۳- این که نام و نام خانوادگی مستعار برای خود انتخاب کرده‌ام، یعنی پرنده‌ای که در غل و زنجیر است و نمی‌تواند بپرد!

توجه کنید، هر روز در گوشه و کنار کشور و حتی دیگر کشورها،

شهدای دفاع مقدس ما، جاذبه‌های خود را به رُخ این و آن می‌کشند! و ما را

مبهوت جمال و کمال خود می‌کنند! نمونه‌های زیادی برای مشتاقان وجود

دارد که مجدداً آنان را به مراکز و محافل فرهنگی و هنری دفاع مقدس در

سراسر کشور ارجاع می‌دهیم.

آنچه در پیش روی دارید، الگوهای رفتاری و مدیریتی یکی از

فرماندهان شهید دوران دفاع مقدس می‌باشد که با عملکرد خود در سطوح

مختلف فرماندهی و رهبری، توانسته است الگوی شایسته و جاویدان

نیروهای مسلح، براساس علایق و فرهنگ سازگار - الگوی سازمانی - ما

باشد.

آب دریا را اگر نتوان کشید هم به قدر تشنگی باید چشید

ساختار کتاب

نظر به این که کتاب از بخش‌ها و فصل‌های متعدد با توجه به عنوان و

هدف آن تشکیل شده است، لازم است خوانندگان عزیز قبل از مطالعه، از

محتوای ساختار آن مطلع شوند. این کتاب از دو بخش به شرح زیر تشکیل

یافته است:

بخش اول:

در فصل اول و دوم این بخش، مهم‌ترین نظریه‌های سازمان و مدیریت،

مهارت‌های مدیران، به ویژه نظریه‌های جدید مدیریت - نظریه سیستم و

رویکرد اقتضایی - توضیح داده شده است.

هدف از تبیین این مطالب اشاره به این موضوع است که براساس نظریه

سیستم و رویکرد اقتضایی، شرایط بومی و فرهنگ عمومی هر کشور در چگونگی اعمال مدیریت، تأثیر مهمی دارند و نمی‌توان برای تمام شرایط و فرهنگ‌ها از شیوه‌های یکسان برای مدیریت استفاده کرد.

در فصل سوم، مبانی فرهنگ سازمانی، اهمیت و نقش آن در مدیریت و جنبه‌های مختلف سازمان توضیح داده شده است و در فصل چهارم براساس نظریه اقتضایی، بیان شده است که در تبیین فرهنگ سازمانی و الگوهای رفتاری و همچنین چگونگی مدیریت، جهان‌بینی و ایدئولوژی هر جامعه نقش اولیه دارد. در هر جامعه تبیین اصول و نظریه‌های مدیریت باید تابعی از جهان‌بینی حاکم در آن جامعه باشد و این ارتباط در این فصل توضیح داده شده است.

هدف کلی بخش اول کتاب این بوده است که در مدیریت و تدوین متون باید به فرهنگ سازمانی و جهان‌بینی حاکم در جامعه توجه کرد. این موضوع مورد توجه دانشمندان مشهور مدیریت می‌باشد و بیان داشته‌اند که امروزه مهمترین وظیفه مدیران ارشد هر سازمان، توسعه و حفظ ارزش‌های مطلوب فرهنگ سازمانی و تغییر الگوهای رفتاری نامطلوب در راستای اهداف است. ما در این کتاب به عنوان وظیفه فرهنگ سازی برای مدیران، یاد می‌کنیم.

بخش دوم:

در بخش دوم کتاب هدف این بوده است که الگوهای رفتاری و فرهنگ سازمانی متناسب با جهان‌بینی حاکم در کشور مطرح شود. در این راستا سعی شده است الگوها و شیوه‌های مدیریتی یکی از مدیران موفق و سرداران شهید و ارزشمند دوران دفاع مقدس که نحوه مدیریت و موفقیت او زبانزد همه هم‌زمان او می‌باشد مطرح گردد.

این بخش در قالب چهار فصل با توجه به وظایف اصلی یک مدیر - برنامه‌ریزی، سازماندهی، رهبری و نظارت - تنظیم گردیده است. در فصل آخر، چگونگی و روش‌های تغییر مدیریت و فرهنگ سازمانی ارایه شده است، زیرا اعتقاد بر این است که مدیران اجرایی کشور باید، به عنوان مهم‌ترین وظیفه، در جهت تغییر الگوهای رفتاری مدیران حاکم در سازمان خود، تلاش کنند. مدیران امروزی جامعه ما باید بیش از آن‌که از فرهنگ سازمانی موجود تبعیت کنند، به فرهنگ‌سازی بپردازند. امید است این کتاب بتواند گامی در جهت حفظ فرهنگ ایثار و شهادت و تبیین ابعاد مدیریت جنگ و فتح بابی در راستای توسعه مدیریت خودی و بومی در کشور باشد.

در پایان از کلیه عزیزانی که در تهیه و تدوین مطالب کمک‌های شایانی داشته‌اند، خصوصاً برادر سرتیپ دوم پاسدار احمد فتوحی - جانشین شهید زین الدین در دوران دفاع مقدس - که در بازبینی فصول پنجم تا هشتم، زحمت کشیده و از تمامی فرماندهان و مدیران محترم لشکر پیاده ۱۷ علی بن ابی طالب (ع)، که با مشاوره و همیاری خود در سازماندهی مطالب این کتاب، عنایت داشته‌اند، تشکر و قدردانی می‌گردد. و از تمام اساتید، مدیران و دانشجویان محترم تقاضا داریم، محبت کرده و پیشنهادهای و انتقادهای خود را به منظور پربارکردن این تلاش به مؤلفین ارایه نمایند.

سرهنک پاسدار احمد یارمحمدی - دکتر حسن زارعی متین

شهریور - ۱۳۸۱

منابع:

- ۱- دیدار با متولیان فرهنگی و هنری کشور در تاریخ ۷۹/۷/۶ (مطبوعات)
- ۲- دیدار با اعضای ستاد برگزاری کنگره سرداران و شهدای استان آذربایجان، کرمان و... در سال‌های ۷۵-۷۴ (مطبوعات)
- ۳- دیدار با اعضای ستاد برگزاری کنگره سرداران و هیجده هزار شهید استان‌های آذربایجان شرقی، غربی، زنجان و اردبیل. تیرماه ۱۳۷۴ (مطبوعات) و ویژه‌نامه کنگره ص ۱
- ۴- همان، ص ۴.
- ۵- ماهنامه فکه، شماره ۲۵، شهریور و مهرماه ۱۳۸۰ - صفحه ۷ (من دختري ۱۹ ساله هستم!)

بخش اول:

مبانی مدیریت و فرهنگ سازمانی

- مبانی سازمان و مدیریت
- نظریه‌های سیستم و اقتضایی در مدیریت
- مبانی فرهنگ سازمانی و نقش آن در سازمان
- تبیین ارتباط بین جهان بینی و مدیریت و فرهنگ سازمانی

BASIC OF MANAGEMENT AND CULTURING

BY:

AHMAD YARMOHAMMADI

HASSAN ZAREI MATIN

شابک: ۱۰۳۶۰۰۶۷۹-۹۶۳

...اولین فرمانده لشکری که در مورد استراتژی - راهبرد - جنگ
با من صحبت کرد آقا مهدی - شهید زین الدین - بود.

سر لشکر پاسدار دکتر محسن رضایی

نشر روح

قم - خیابان ارم

تلفن: ۷۷۴۱۶۳۹